

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Ткаченко Ольга Тимофіївна, 1988 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2010 році магістратуру Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка зі спеціальності «Початкове навчання»; у 2022 році закінчила магістратуру Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» зі спеціальності «Психологія», виконала акредитовану освітньо-наукову програму 053 Психологія.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ректора Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» Міністерства освіти і науки України, м. Одеса, від ід «25» грудня 2025 року № 291-нд у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – Ганни Соколової, д.психол.н., професора, директора навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту та спеціальної освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Рецензентів –

Ольги Саннікової, д.психол.н., професора, професора кафедри загальної та диференціальної психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,

Наталії Кримої, к.психол.н., доцента, доцента кафедри сімейної та спеціальної психології та педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Офіційних опонентів –

Ірини Омельченко, д.психол.н., професора, головного наукового співробітника відділу психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими потребами Інституту спеціальної

педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України,

Наталії Подоляк, к.психол.н., доцента, доцента кафедри теоретичної та прикладної психології Національного університету «Львівська політехніка»

на засіданні «20» лютого 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 – соціальні та поведінкові науки Ользі Ткаченко на підставі публічного захисту дисертації «Формування психологічної готовності вчителів до інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами» за спеціальністю 053 – психологія.

Дисертацію виконано в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Міністерство освіти і науки України, м. Одеса.

Науковий керівник Марія Казанжи, д.психол.н, професор, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», завідувач кафедри загальної та диференціальної психології.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить нові науково-обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, а саме: уперше теоретично обґрунтовано та емпірично підтверджено вплив рівня сформованості психологічної готовності педагогів до інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами на соціально-психологічний клімат інклюзивного класу; розроблено та апробовано авторську тренінгову програму розвитку психологічної готовності вчителів до інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами, що забезпечує цілісний розвиток її структурних компонентів; запропоновано інтегративну структурно-функціональну модель психологічної готовності педагогів до інклюзивного навчання, яка поєднує когнітивний, мотиваційний, емоційний, вольовий, комунікативний, рефлексивний, методичний, командний, інноваційний компоненти; виявлено стійкі кореляційні зв'язки між рівнем розвитку окремих компонентів психологічної готовності педагогів (емпатії, соціального інтелекту, ціннісно-мотиваційних орієнтацій, емоційної стабільності) та якістю соціально-психологічного клімату інклюзивного класу. Уточнено зміст і сутність поняття «психологічна готовність педагогів до інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами» як інтегрованого динамічного утворення, що забезпечує адаптацію, професійну ефективність та гуманістичну спрямованість діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища; наукові уявлення про структурну організацію психологічної готовності педагога як системи взаємопов'язаних когнітивних, мотиваційних,

емоційних, вольових, комунікативних та рефлексивних компонентів; критерії, показники та рівні сформованості психологічної готовності педагогів до інклюзивного навчання, що дозволяє здійснювати комплексну психодіагностику даного феномену; уявлення про психолого-педагогічні умови ефективного формування психологічної готовності вчителів до інклюзивного навчання через системний тренінговий вплив. Набули подальшого розвитку уявлення про психологічну готовність як фактор професійної адаптації педагога в інклюзивному середовищі та чинник оптимізації міжособистісних стосунків у класі; концептуальні засади психологічного супроводу педагогів у процесі впровадження інклюзивної освіти, зокрема через застосування активних методів групової роботи; теоретичні положення щодо взаємозв'язку між емоційно-комунікативними характеристиками особистості педагога (емпатією, толерантністю, соціальним інтелектом) та ефективністю його професійної діяльності в інклюзивному класі; підходи до формування психологічної готовності педагогів як цілісного багаторівневого утворення, що розвивається в процесі професійного становлення й постійного вправлення у професійній діяльності. розробці методики комплексного діагностування рівня психологічної готовності педагогів до інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами; розроблено, реалізовано та перевірено ефективність авторської тренінгової програми розвитку психологічної готовності педагогів до роботи в умовах інклюзивної освіти. Отримані результати мають істотне значення для галузі знань 05 – соціальні та поведінкові науки.

Здобувачка має 13 публікацій за темою дисертації, з яких 5 статей у наукових фахових виданнях України, 8 публікацій апробаційного характеру. Вимоги пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії) дотримано.

1. Ткаченко О. Т. Проблеми та перспективи розвитку інклюзивної освіти в умовах євроінтеграції України. *Вісник Львівського національного університету*. Серія психологічні науки. Спецвипуск. 2022. С. 102–109.

DOI: <https://doi.org/10.30970/PS.2022.spec.14>

2. Ткаченко О. Т. Психологічна готовність вчителів до інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами. *Перспективи та інновації науки*. Серія «Психологія». 2024. Випуск 11 (45). С. 1643–1650.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-11\(45\)-1643-1650](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-11(45)-1643-1650)

3. Ткаченко О. Т. Індивідуально-психологічні кореляти когнітивного компоненту психологічної готовності педагогів до інклюзивного навчання. *Перспективи та інновації науки*. 2025. Випуск 6 (52). С. 1550–1557.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-6\(52\)-1550-1567](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-6(52)-1550-1567)

4. Ткаченко О. Т. Психометричні характеристики авторської методики оцінки готовності вчителів до інклюзивного навчання. *Перспективи та інновації науки*. Серія «Психологія». 2025. № 11 (51). С. 1803–1810.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-11\(51\)-1803-1810](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-11(51)-1803-1810)

5. Ткаченко О. Т. Мотиваційна готовність вчителів до інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами. *Наука і освіта*. 2025. № 3. С. 54–59.

DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2025-3-7>

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради:

1. Г. Б. Соколова, доктор психологічних наук, професор, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», директор навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту та спеціальної освіти – голова ради.
Зауважень немає.

2. І. М. Омельченко, доктор психологічних наук, професор, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, головний науковий співробітник відділу психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими потребами – офіційний опонент.

Зауважень немає

3. О. П. Саннікова, доктор психологічних наук, професор, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», професор кафедри загальної та диференціальної психології – рецензент.

Зауважень немає.

4. Н. М. Подоляк, кандидат психологічних наук, доцент, Національний університет «Львівська політехніка», доцент кафедри теоретичної та прикладної психології – офіційний опонент.

Зауважень немає.

5. Н. О. Кримова, кандидат психологічних наук, доцент, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доцент кафедри сімейної та спеціальної психології та педагогіки – рецензент.

Зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 (п'ять) членів ради,

«Проти» 0 (нуль) членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Ользі Ткаченко ступінь доктора філософії з галузі 05 – соціальні та поведінкові науки зі спеціальності 053 – психологія.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Ганна СОКОЛОВА

Відповідальна особа

Ірина КНЯЖЕВА